

HBH-702

Seat No. _____

B. A. (Sem. II) Examination

April/May - 2015

Sanskrit - Compulsory : FE-201

(New Course)

स्वप्नवासवदत्तम् अंक - ४, ५, ६ - भास

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

1 (अ) गभे ते ऋषि श्लोकोऽनो अनुवाद करो : 9

(१) ऋज्वायतां हि मुखतोरणलोलमालां
भ्रष्टां क्षितौ त्वमवगच्छसि मूर्ख सर्पम् ।
मन्दानिलेन निशि या परिवर्तमाना
किञ्चित् करोति भुजगस्य विवेष्टितार्नि ॥

(२) शय्या नावनता तथा स्तृतसमा न ब्याकुल प्रच्छन्दा
न क्लिष्टं हि शिरोपधानममलं शीर्षाभि धातौषधैः ।
रोगे दृष्टिविलोभनं जनयितुं शोभा न काचित् कृता
प्राणी प्राप्य रुजा पुनर्न शयनं शीघ्रं स्वयं मुञ्चति ॥

(३) भिन्नास्ते रिपवो, भवद्रगुणरताः पौराः समाश्वासिताः,
पाष्णी यापि भवत्प्रयाण समये तस्या विधानं कृतम् ।
यद् यत् साध्यमरिप्रमाथजननं तत् तन्मयानुष्ठितं,
तीर्णा चापि बलैर्नदी त्रिपथगा वत्साश्च हस्ते तव ॥

(४) किं वक्ष्यतीति हृदयं परिशङ्कितं मे
 कन्या मयाप्यपहता न च रक्षिता सा ।
 भाग्यैश्चलैर्मबदवाप्तगुणोपघातः
 पुत्रः पितुर्जनितरोष इवास्मि भीतः ॥

(५) कः कं शक्तो रक्षितुं मृत्युकाले
 रञ्जुच्छेदे के घटं धारयन्ति :
 एवं लोकस्तुल्यधर्मो वनानां
 काले काले छिद्यते रुह्यते च ॥

(७) गमे ते भे ससंदर्भ सभञ्जवो :

5

- (१) धन्या खल्वास्मि यधेवं सत्यं भवेत् ।
 (२) दत्तं वेतनमस्य परिखेदस्य ।
 (३) किं विरचिकां स्मरसि ।
 (४) अहो शठः खलु रुम्णवान् ।

2 'स्वप्नवासवदत्तम्' नाटकानुं भूल्यांकन करो. 14

अथवा

2 वासवदत्तानुं पात्रावेपन करो. 14

3 स्वप्न दृश्यनुं विवेचनात्मक भूल्यांकन करो. 14

अथवा

3 स्वप्नवासवदत्तम्ना योथा अंकनुं रसदर्शन करावो. 14

4 ગમે તે બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો :

14

- (1) પ્રમદવનનું દ્રશ્ય
- (2) 'સ્વપ્નવાસવદત્તમ્' - શીર્ષક
- (3) પદ્માવતીની શિરોવેદના
- (4) ચિત્રકલક પ્રસંગ.

5 નીચેનામાંથી કોઈ પણ સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં

14

જવાબ આપો :

- (1) પદ્માવતી કોની સાથે પ્રમદવનમાં જાય છે ? શા માટે ?
- (2) વિદૂષકે એકાંત જોઈ રાજા ઉદયનને શું પૂછ્યું ? તેણે શું કહ્યું ?
- (3) ઉદયનને માધવી લતામંડપમાં પ્રવેશતો કોણે શી રીતે અટકાવ્યો ?
- (4) ઉદયનને જોતાં વાસવદત્તા ઉપર શું અસર થઈ ? તેણે પદ્માવતી સમક્ષ શો બચાવ કર્યો ?
- (5) ઉદયન પદ્માવતી સાથે પરણવા છતાં કોને યાદ કરે છે ?
- (6) ઉદયનને ઊંઘી ગયેલો જાણી વિદૂષકે શું કર્યું ? શા માટે ?
- (7) વિદૂષકના ગયા પછી કોણ આવ્યું ? તેણે શું કર્યું ?
- (8) સ્વપ્નમાં વિરચિકાનું નામ જાણી કોણ ગુસ્સે થયું ? તેણે શું કર્યું ?

(9) પાંચમાં અને છઠ્ઠા અંક વચ્ચે આવતો અર્થોપલેપક કયો છે ?
તેની શું વિશિષ્ટતા હોય છે ?

(10) પોતાનાં વિજયનો યશ ઉદયને કોને આપ્યો ? શા માટે ?

(11) 'અવન્તિકા જ વાસવદત્તા છે' એમ જાણી પદ્માવતીએ
શું કર્યું ?

(12) યોગન્ધરાયણની સમગ્ર યોજના કોણ કોણ જાણતું હતું ?